

28. marca ob pol dvanajstih dopoldne. Lastnik je le za malo časa zapustil avto in šel po pravkih. Ko se je vrnil, je opazil, da mu je nekdo ukradel usnjat kovčeg, v katerem je bilo 100.000 din v bankovcih po tisoč din. Za izsleditev tatu je obljubljena nagrada 20.000 din.

Posledica spora med sosedoma, 39 letni posestnik Jostp Beč iz Gaberc pri St. Janžu na Dolenjskem se je spril s sosedom radi mejnika. Slednji je pogнал v prepiru Beču 2 kg težek kamen v rebra in mu jih je polomil. Poškodovani se zdravi v celjski bolnišnici.

In preganjali, je on kot ud patrolje, ki je prišla po takrat jernjskega, sedaj loškega g. župnika M. Žičkarja, s svojo odločno izjavo rešil, da ga niso odgnali v graške zapore. Moža je dičila izredna delavnost in skrb za blagor družine in redka gostoljubnost. Postavil si je prelep spomenik; to je trden, premožen Margučov dom in hvaležnost otrok, ki bodo uživali sadove njegovega truda in dela. Naj dobri mož v miru počiva in uživa zaslužen pokoj!

Umrl je na Mejah pri Sv. Barbaci v Halozah Ivan Kokol, posestnik, p. d. Bencovjak. Bil je že nad 70 let star in je bil tudi vsa leta član sadjarske podružnice. Bil je veren mož in gostoljuben. Svetila mu večna luč — žalujočim naše sožalje!

Mati dvanajstih otrok umrla. V torek, 18. marca, je v Krogu v Prekmurju mirno v Gospodu zaspala posestnica Terezija Hegeduš, mati enajstih otrok, ki jih je vse vzgojila v strogo katoliškem duhu. Čeprav je pod arcem nosila in vzgojila 11 otrok, je vendar dočakala lepo starost 77 let. Naj ji bo lahka domača zemlja! — žalujočim naše sožalje!

Požrtvovalen in delaven občinski tajnik umrl. V ponedeljek, 24. marca, je zatislil oči k večnemu počitku Franc Gregorič, občinski tajnik v Murski Soboti. Bil je res požrtvovalen in uslužen, zato so ga ljudje vzljubili in cenili. V Soboti se je naselil takoj po prevratu. Pokojničkovega pogreba se je udeležilo mnogo ljudi. Naj počiva v miru!

V Spodnjih Peterjeh je umrla po hudi bolezni 83 letna Terezija Pernat, p. d. Bohakova, mati mariborskega odvetnika dr. Toneta Pernata. Svetila ji večna luč!

Po svetu

Ameriški načrt o proizvodnji in izročitvi letal Veliki Britaniji. Ameriška vlada je izdelala načrt o proizvodnji in izročitvi 20.000 letal Veliki Britaniji v prihodnjih 18 mesecih. Po zakonu o pomoči Angliji se predvideva takojšnja gradnja 10.700 letal. Polovica teh letal bo

do teži in polteži bombniki. Razen teh se izdeluje še 9000 letal, katere je naročila Anglija še pred sprejemom ameriškega zakona o pomoči demokratičnim državam. Na odločujočem mestu v Washingtonu izjavljajo, da pričavajo uredbo zračne prometne črte med Ameriko in Anglijo, po kateri bi vsa ta izdelana ameriška letala letela. Do polovice poti bi jih naj vodili ameriški, dalje pa angleški piloti.

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

Smrt gorečega duhovnika. Sredi minulega tedna je zatislil v Gospodu oči v ljubljanskem zdravilišču g. Josip Toplak, kaplan v Rečici ob Savinji. Rajni se je rodil 6. maja 1884 na Polensaku. Po v Mariboru končani gimnaziji in bogoslovju je prejel mašniško posvečenje leta 1907. Kaplanoval je na raznih krajih in je bil večkrat radi bolehnosti na bolezenskem dopustu. Blagopokojni g. Jože je bil goreč ter izredno pobožen duhovnik, ki se je veselil, kjer koli je služboval, spoštovanja in izredne priljubljenosti. Goreči duhovniški duši bodi Vsemogočni večni plačnik — sorodnikom pa naše sožalje!

Vzoren kmetovalec umrl v Kotljah. V nedeljo, 23. marca, smo položili k večnemu počitku truplo znanega, vrliga katoliškega moža Franca Zdove, p. d. Rožanka. Ogromna množica ljudstva, ki se je udeležila njegovega pogreba, je pričala, kakšen ugled je užival daleč naokoli. Bil je rajni zelo podjeten in delaven ter je svoje kmetije, ležečo na vznožju Urše gore, uredil tako lepo, da lahko služi za vzor vsem drugim kmetom. On je bil tudi prvi, ki je v Kotljah vpeljal električno razsvetljavo. Veliko je daroval za lepoto cerkve in je bil jako blagega in usmiljenega srca. Vsakomur je rad pomagal, ki je v stiski iskal pri njem pomoči. Kot goreč kristijan je rad hodil na božja pota, obiskal je s slovenskimi romarji Sveto deželo, dvakrat je bil v Lurdu. Kazal je veliko zanimanje za krščanski tisk, bil je dolgoleten naročnik »Slov. gospodarja« in drugih listov. Zapustil je ženo in deset otrok, od katerih trije služijo pri vojakih. Bodi mu Bog plačnik za vse, kar je storil v njegovo čast in v pomoč bližnjemu! Ljudstvo ga bo ohranilo v dobrem, hvaležnem spominu. — žalujočim ostalim naše sožalje!

Počivaj v miru, slovensko dekle! Dne 22. marca je bila na Pobrežju pokopana 58 letna samska posestnica Lojska Čep, rodom od Sv. Marjete ob Pesnici. Ko je pred 25 leti prevzel rojstni dom brat, se je s starši preselila v magdalensko predmestje v Mariboru. Dasi je po smrti staršev ostala v precej ugodnih razmerah, je vendar ostala do smrti ponižno kmečko dekle. Sodelovala je v

katoliških organizacijah. Podpirala je reveže in katoliške ustanove. Nad eno leto se je močna narava upirala nelzprosnim jetiki, sedaj ji je podlegla. Počivaj v miru!

Smrt v visoki starosti pri Sv. Jerneju pri Ločah. Dne 22. marca je umrl v 83. letu starosti Andrej Marguč, posestnik v Kolačnem. Bil je zaveden krščanski mož, vedno naš volilec, naročnik naših listov, več let šupan, dolga leta občinski odbornik in član krajevnega šolskega sveta. Ko so leta 1914. nemurji duhovnike ovajali

Dopisi

Mariborska okolica

Maribor. Na praznik Marijinega Oznanjenja je mariborska dijaška katoliška mladina, včlanjena v ZFO in ZDK ter v »Slovenski dijaški zvezek«, priredila slavnostno telovadno akademijo v proslavo polnoletnosti Nj. Vel. kralja Petra II. Gledalciše je bilo nabito polno, mnogo ljudi je odšlo, ker niso dobili več vatopnic. Oder je bil okrašen s sliko mladega kralja, pod katerim je šarela iz velikega znaka Fantovskih odsekov električna bakla. Kdo bi si mislil, da je bila ta počastitev mladega kralja tako rekoč na predvečer prevzema kraljevske oblasti! Mladina in vsi prisotni so priredili kralju navdušene manifestacije, prav tako naši armadi ob čitanju pisma, da je general in častniški zbor službeno zadržan in se zato proslave ne more udeležiti. Vsa prireditve je bila krasen sad dela in truda mariborske dijaške mladine! Ena točka sporeda je bila lepša od druge. Občinstvo je bilo nad izvajanjem silno navdušeno in je pri vsaki točki krepko nagradilo izvajalce. Mariborski dijači, vsa čast vam, le tako naprej, veseli smo vas!

Dravsko polje

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Na občnem zboru naše posojilnice je g. kmetijski svetnik

Sustič iz Ptujja zelo poučno govoril možem o važnih zadružnih vprašanjih; med drugim se je zopet oživilo zanimanje za našo največjo potrebo: ureditev Polskave in pritokov ter zboljšanje travnikov, brez katerega naša živinoreja ne more napredovati. — Na Marijin praznik so naše mladinske organizacije s sodelovanjem šole priredile prav ljubko materinsko proslavo z govorom, deklamacijami, simboličnimi nastopi in petjem. Celotni spored je lepo uspel.

Ptujsko polje

Ptujaska gora. Vneti smodnik je močno poškodoval po obrazu sedemletnega mlinarjevega sinčka na Slapah. Otroci so doma staknili količino smodnika ter ga izsuli na ogenj v alfo. Ker se smodnik ni takoj vnel, je mlajši bratec hotel podpihati, med tem se je zgodila nesreča. Angel varuh ga je varoval, da otrok ni trpel tudi na očeh. — Na Jožefovo je bil krasen pomladanski dan. Zato je že na prvi romarski shod prišlo izredno veliko romarjev. Velika stiska je bila tudi pri spovednicah. Lepo je tako! — Učiteljski izpit je naredila minuli teden v Mariboru tukajšnja učiteljica gđna Anica Brunec. Čestitamo! — Za »mastne jureke« je bil okrašen v noči na petek v gostilni Mesarič Eric Jakob, kmet iz Kočice.

Mešanica iz kislika in helija — električna kurjava. Ameriška mornarica uporablja novovrstno potapljaško opravo, nad katero so tehniki zelo navdušeni. Ta oprava je iz steklenega tkiva in jo segreva elektrika. Poskusi so pokazali, da morejo potapljači z njo v večje globine, nego doslej, in da se v njej tudi lahko bolj prosto gibljejo. Pri tem so napravili tudi zanimive poskuse z dihanjem. Namesto navadnega zraka so uporabljali mešanico iz kislika in helija. Ugotovili so, da sloveška kri in tkiva helija ne vrskavajo, kakor se to dogaja z dušikom. Dušik, ki ga vseka kri, povzroča, kakor znano, pojave, ki so potapljačem lahko zelo usodni. Če se potapljač dviga prehitro iz vode, se njegov krvni pritisk zmanj-

Januš Golec:

Hči mariborskega mestnega sodnika

Ljudska povest iz junaške dobe obrambe Maribora pred Turki leta 1532.

Kakor slabotna ženska se je pustil potrti mestni sodnik pod roko odvesti proti domu. V domači sobi se je gospod Kristof umiril in pripovedoval Janezu z največjim zaupanjem, kako je zapustila Kunigunda po dogovoru tik pred prihodom Turkov Maribor in se je zatekla v Vrhov dol in v Ruše k Mariji. Odlčni Rušani so mu opisali po naznanilu ugrabljenja njeno boguvdano vedenje v Rušah, njen pohod za Turški zid, junaški nastop za utrdbo ter zahvalno procesijo v ruško Marijino svetišče. Junakinji odkritosrčno hvaležni ljudje so še znali povedati, kako so jo spremljali proti Limbušu, od koder se je podala sama z žensko služinčadjo proti viničariji. Kaj, kdaj in kako se je odigralo ono grozno v viničariji, je zagonetka, ker so našli vse nedotaknjeno, le Kunigunde nikjer in deklet pobite ter podavljene po šupah na dvorišču. Sigurno gre za maščevalno ugrabljenje, katerega je zagrešil peklenko zlobni uskok Pero Čatorič s svojo bando. Tolovajeve ni nikdo videl, kdaj in od kod so se prikradli v

13 Vrhov dol, kdaj so varno zginili s plenom in kam jih je odnesel sam ta rogati bognavaruj.

Vojaka sta si bila edina, da je zločinec njun pobratim ter izdajalska poturica Pero. Sigurno se je vdinil Turkom za kažipota in prežal po umiku sultanove vojske na ugodno priliko za maščevanje, ker je bil zavržen od Kunigunde in malodane do smrti batinan z vso svojo vražjo kompanijo od mestnega stražmojstra Kajetana in pomagačev. Vsi iz mesta daleč odposlani ogledniki so se vrnili brez vsake vesti o uskoških ugrabiteljih. Nikdo od preostalih in še živečih po vaseh, nasejnih ter po posameznih bolj samotnih hišah ni vedel ničesar izpovedati o tolovajski druhal.

Precej umirjenemu poročilu o usodi edinke je pristavil gospod Kristof še to, da je izginila pred prihodom Kunigunde v Vrhov dol viničarska družina, katerega je imela povelje, da čuva posest med turško poplavo. Trupla dekel so našli drugo jutro po ugrabitvi, zvesti viničar z družino vred se je pa skrivnostno vgreznil, kakor bi ga bila požrla črna zemlja.

Tako se je glasila prebridka povest zmagovitega mariborskega mestnega poveljnika, kateri je prebolel kot pogumen mož smrt žene, a ga sili v obup negotova usoda edinega otroka, kateri je zapadel največjemu zlu — onečaščenju v razbojniških rokah!

Možakarja sta ugibala še marsikaj pozno v noč, preden sta se razšla s sklepom: Janez bo poskusil drugo